

El llenguatge

Picar de peus

29/IV/1979

Un dels inconvenients que té seguir els models d'una altra llengua, a partir de la qual hom s'expressa en la pròpia, cercant-hi els mots equivalents als que, en aquella, designen determinats conceptes, és que es tendeix a creure que a un nom ha de correspondre necessàriament un altre nom, a un adjectiu un altre adjectiu, a un verb un altre verb. Qui no aconsegueixi, per tant, de desempallegar-se d'aquesta influència o subjecció, ha de tenir present que a un verb pot correspondre una locució verbal, a un adjectiu un complement de nom representat per un altre nom introduït per una preposició o bé una oració de relatiu, i fins i tot, encara que amb més limitacions, a un nom pot correspondre un verb (en infinitiu) o una locució verbal. Perquè —referint-nos al darrer cas— convé fer observar que els noms no designen únicament persones, animals i coses (concretes o abstractes) sinó també, talment com els verbs, accions o processos: rialla, plor, corredissa, salt, caiguda, lectura, caminada, etc.

Hem observat, darrerament, les dificultats d'alguns publicistes per a trobar el substantiu català equivalent al del castellà «pataleo». Algun, desimbolt i expeditiu, ha optat per l'ús del mateix mot del castellà, limitant-se a escriure'l, tal com acabem de fer, entre cometes. La subjecció al model d'aquella llengua hi resulta, per tant, evident i la solució és, certament, inadmissible. Algun altre ha recorregut al substantiu «espeternegament», forma possible, com a derivat del verb espeternegar, però en realitat inexistent: el nom que correspon a aquest verb, és, simplement, espeternec. Aquest substantiu és un mot molt popular de la nostra llengua, però el seu significat no correspon ben bé a «pataleo», mot que caldria traduir, exactament, per picament de peus.

Picament de peus pot semblar a algú una solució una mica artificialosa. Potser sí. Perquè el cas és que generalment en lloc d'aquest grup nominal s'usa la locució o grup verbal picar de peus. Les possibilitats gramaticals d'un nom i d'un infinitiu (o locució verbal) no són pas les mateixes, naturalment, però en tenen moltes de coincidents i el verb, a més, es clar, es pot conjuguar. Per exemple, traduiriem sense vacil·lar «el derecho al pataleo» per el dret a picar de peus. Anàlogament: Picar de peus era l'única solució, hi anaven disposats a picar de peus. S'espraven picant de peus.

Albert Jane